

genera el dret d'accés als serveis i prestacions corresponents, que preveuen els articles 17 a 25 d'aquesta Llei, a partir de l'inici del seu any d'implantació d'acord amb el calendari de l'apartat 1 d'aquesta disposició o des del moment de la seva sol·licitud de reconeixement per l'interessat, si aquesta és posterior a aquella data.

3. Transcorreguts els primers tres anys d'aplicació progressiva de la Llei, el Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència ha de fer una avaluació dels seus resultats, i proposar les modificacions en la implantació del Sistema que, si s'escau, consideri procedents.

4. En l'avaluació dels resultats a què es refereix l'apartat anterior s'ha de fer un informe d'impacte de gènere sobre el desplegament de la Llei.

Disposició final segona. *Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència.*

En el termini màxim de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, s'ha de constituir el Consell Territorial del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència que regula l'article 8.

Disposició final tercera. *Comitè Consultiu.*

En el termini màxim de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, s'ha de constituir el Comitè Consultiu del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència que regula l'article 40.

Disposició final quarta. *Marc de cooperació interadministrativa per al desplegament de la Llei.*

En el termini màxim de tres mesos des de la seva constitució, el Consell Territorial del Sistema ha d'acordar el marc de cooperació interadministrativa per al desplegament de la Llei que preveu l'article 10, així com el calendari per al desplegament de les previsions que conté aquesta Llei.

Disposició final cinquena. *Desplegament reglamentari.*

En el termini màxim de tres mesos després de la constitució del Consell i de conformitat amb els corresponents acords del Consell Territorial del Sistema, s'ha d'aprovar la intensitat de protecció dels serveis previstos d'acord amb els articles 10.3 i 15, així com el barem per a la valoració del grau i els nivells de dependència que preveuen els articles 26 i 27.

Disposició final sisena. *Informe anual.*

1. El Govern ha d'informar anualment les Corts de l'execució de les previsions que conté aquesta Llei.

2. El dit informe ha d'incorporar la memòria del Consell Territorial i el dictamen dels òrgans consultius.

Disposició final setena. *Habilitació normativa.*

Es faculta el Govern per dictar les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'execució d'aquesta Llei.

Disposició final vuitena. *Fonament constitucional.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara de la competència exclusiva de l'Estat per regular les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en

l'exercici dels drets i el compliment dels deures constitucionals, conforme a l'article 149.1.1a de la Constitució.

Disposició final novena. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor el primer dia del mes següent al de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 14 de desembre de 2006.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

21991 *LLEI 40/2006, de 14 de desembre, de l'Estatut de la ciutadania espanyola a l'exterior.* («BOE» 299, de 15-12-2006.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.
Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

1. L'emigració espanyola ha constituït un fenomen polític, social i econòmic que ha caracteritzat la nostra història, i que es va accentuar des de la segona meitat del segle XIX fins a més enllà de mitjan segle XX.

2. Les primeres lleis sobre l'emigració, que daten de 1907 i 1924, van néixer amb el mer objectiu de proclamar la llibertat d'emigració i de propiciar els desplaçaments dels espanyols a l'estranger, sense preveure mesures específiques de protecció una vegada instal·lats en el país d'acollida.

3. Durant els segles XIX i XX, en diversos períodes, es van produir onades d'exiliats polítics de diferents orientacions i signes; així mateix, com a conseqüència de la Guerra Civil espanyola i de la dictadura, a partir de 1939 comença a produir-se un èxode de refugiats polítics i una emigració de caràcter econòmic cap a altres països, motivada per les dures circumstàncies de la postguerra que es viuen a Espanya, i atreta per les bones perspectives de treball i el nivell de vida més alt derivat del creixement econòmic en aquests països.

L'exili, com a conseqüència de la Guerra Civil espanyola i la dictadura, va significar, sens dubte, una pèrdua per al desenvolupament econòmic, cultural i social d'Espanya. En sentit invers, els països que van acollir els refugiats espanyols es van poder beneficiar amb la formació acadèmica, científica i professional dels exiliats.

4. La Llei 93/1960, de 22 de desembre, de bases d'ordenació de l'emigració, i el Decret llei 1000/1962, de 3 de maig, que aprova el text articulat d'aquesta Llei, elaborats durant el règim de dictadura, ignoren l'existència de centenars de milers d'exiliats a Europa i Iberoamèrica, si

bé és cert que marquen un canvi de criteri en l'enfocament del corrent migratori.

5. Les raons d'aquest canvi obeeixen a la voluntat de regular l'emigració de la població espanyola i, alhora, d'impulsar-la. A conseqüència d'això, es manté amb un creixement constant, fins a 1967, aquell fenomen migratori, –fonamentalment dirigit cap als països europeus més desenvolupats–, que havia començat a produir-se pels volts de 1959.

6. Els factors que determinen aquest desplaçament massiu de treballadors a l'exterior en ple règim franquista són, d'una banda, el notable increment demogràfic d'Espanya, que provoca un excedent de mà d'obra que les estructures econòmiques, basades en una economia rural i d'escassa industrialització, no poden absorbir i, de l'altra, l'expansió industrial i el creixement econòmic dels països europeus.

7. L'emigració de la dècada dels anys seixanta, així com la de les dècades anteriors, va tenir efectes beneficiosos, tant per al treballador, que tenia la possibilitat d'obtenir una ocupació més ben remunerada i de millorar la seva qualificació professional i les seves condicions de vida, com per al creixement econòmic d'Espanya, ja que l'entrada de divises enviades pels emigrants va permetre sufragar part del dèficit comercial, equilibrar la balança de pagaments, i va facilitar les importacions de béns d'equip destinats a modernitzar les empreses. Aquesta situació va contribuir en gran manera a l'expansió industrial d'Espanya en els anys seixanta i setanta.

8. De manera paral·lela a aquests efectes beneficiosos, la realitat de l'emigració i de l'exili exigeix posar també de relleu les conseqüències negatives per als treballadors emigrants, els exiliats i les seves famílies, derivades del desarrelament social i cultural d'Espanya, conseqüència política del règim franquista sorgit de la Guerra Civil, de les dificultats d'inserció social i laboral en el país d'acollida i dels problemes que havien d'abordar en el seu projecte de retornar a Espanya i, en alguns casos, de la repressió política soferta en el país d'acollida.

9. Cal fer una menció especial sobre les dones que van haver d'emigrar, gairebé sempre en el context d'un trasllat familiar, amb el patiment de la doble jornada de treball domèstic i del treball fora de la casa. A la discriminació de gènere, s'unia la vulnerabilitat de la dona emigrada que estava fora del seu país.

Són diverses les generacions de dones que han viscut la part més difícil de l'emigració o del retorn i per a les quals el temps del canvi social semblava haver arribat massa tard. Per això, necessiten una atenció especial i reforçada que compensi el desequilibri viscut i que els permeti –juntament amb les més joves– la incorporació i el gaudi ple dels drets que propicien les reformes legislatives a favor de la igualtat que es produeixen a Espanya.

10. L'última Llei en matèria d'emigració ha estat la Llei 33/1971, de 21 de juliol, que, si bé continua orientada al foment de l'emigració i manté el silenci sobre l'exili, introdueix la novetat de poder acollir-se a plans, operacions i programes per facilitar el desplaçament i l'accés a l'ocupació en el país d'acollida. Aquesta Llei també va introduir ajudes de caràcter social, educatiu i cultural, així com mesures adreçades a la formació professional i integració laboral tant per als emigrants, com per als retornats.

11. Junt amb les actuacions desenvolupades des de l'àmbit públic, cal destacar l'important paper exercit pels centres i associacions d'emigrants, en ocasions corrector de la mancança pública. El moviment associatiu, creat pels espanyols en els països d'acollida, amb l'objectiu fonamental de l'assistència i auxili mutu, constitueix avui dia un instrument vertebrador de les comunitats d'espanyols a l'exterior, imprescindible per canalitzar i materialitzar les

actuacions de suport i atenció desenvolupades per les diferents administracions públiques a favor dels espanyols a l'exterior i dels retornats.

El 1993 es publica el Reial decret 728/1993, pel qual s'estableixen les pensions assistencials per ancianitat a favor dels emigrants espanyols: es tracta de la mesura de més gran abast en la protecció dels espanyols que viuen fora d'Espanya, que garanteix a la gent gran espanyola de l'exterior el mateix nivell de vida de què gaudeixen els residents en el nostre país.

12. A més d'aquesta breu ressenya sobre l'evolució de l'emigració espanyola i el seu reflex en les diferents normes legals, s'ha d'afegir, finalment, que a partir de finals de la dècada dels setanta –amb l'arribada de la democràcia–, comença a produir-se un fenomen de signe contrari al de l'emigració: el retorn dels espanyols emigrants i les seves famílies al nostre país, a causa, sobretot, de la recessió econòmica que pateix Europa en els anys setanta, així com la crisi econòmica que travessen determinats països d'Iberoamèrica. Malgrat que aquest procés té lloc en un context econòmic favorable per a Espanya, no es van adoptar les mesures necessàries per atendre integralment aquest retorn.

13. L'emigració té una llarga tradició en matèria d'òrgans col·legiats de participació. D'ençà que el 1888 es van crear les anomenades juntes d'emigració fins que, el 1987, es van instituir les actuals vies de participació institucional dels espanyols residents a l'estranger, al llarg de tot el període, gairebé ininterrompudament, s'han configurat diferents òrgans de participació en matèria emigratòria, de diversa naturalesa, funcions i composició.

La participació institucionalitzada en matèria d'emigració es va canalitzar en primer terme a través de la constitució de vies en dos àmbits: el local, dins d'Espanya, amb la denominació de «juntes d'emigració» establertes a les províncies espanyoles del litoral, més tard anomenats «patronats locals d'emigració» o, a l'exterior, en l'àmbit de les demarcacions consulars, els «patronats d'emigrats espanyols», i posteriorment «juntes consulars d'emigració»; el nacional, amb participació dels diversos departaments amb competència en la matèria, de les institucions i dels emigrants, amb denominacions com «Consell Superior de l'Emigració», «Junta Central de l'Emigració» o, en època més recent, «Consell de l'Institut Espanyol d'Emigració».

En l'actualitat, i des de 1987, estan constituïts els consells de residents espanyols, amb membres elegits pels emigrants, en determinades demarcacions consulars, i el Consell General de l'Emigració amb participació de l'Administració central i autonòmica, dels emigrants, elegits pels consells de residents, i de les organitzacions sindicals i empresarials.

II

1. En l'actualitat ens trobem amb un fet inqüestionable, herència en gran part de la nostra emigració i del nostre exili, que suposa l'existència del voltant d'un milió i mig d'espanyols i els seus descendents que resideixen fora del territori espanyol, fet que constitueix un valor en si mateix que confirma la presència d'Espanya més enllà de les seves fronteres. Aquests espanyols, per la seva condició i característiques peculiars, exigeixen un tractament específic per part de l'Estat que permeti, en compliment de l'article 14 de la Constitució espanyola de 1978, garantir als espanyols residents a l'exterior l'exercici dels drets i deures constitucionals en condicions d'igualtat amb els residents a Espanya, amb el compromís dels poders públics d'adoptar les mesures necessàries per remoure els obstacles que impedeixin fer-los reals i efectius.

En aquest sentit, es va donar un primer pas amb l'aprovació de la Llei 3/2005, de 18 de març, per la qual es reconeix una prestació econòmica als ciutadans d'origen

espanyol desplaçats a l'estranger durant la seva minoria d'edat, com a conseqüència de la Guerra Civil, i que van desenvolupar la major part de la seva vida fora del territori nacional. Aquesta norma, d'una banda, va suposar un reconeixement històric i, de l'altra, va dotar de protecció econòmica i assistència sanitària un col·lectiu concret d'espanyols: els denominats «nens de la Guerra».

2. L'Estatut de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior constitueix el marc bàsic per establir el deure de cooperació entre l'Estat i les comunitats autònomes, així com els mecanismes necessaris per coordinar-ne les actuacions, en col·laboració amb l'Administració local, amb els agents socials i amb les organitzacions i associacions d'emigrants, exiliats i retornats.

3. D'altra banda, en compliment de l'article 42 de la Constitució, es fa necessari establir una política integral d'emigració i de retorn per salvaguardar els drets econòmics i socials dels emigrants, dels exiliats i dels descendents de tots dos, i per facilitar la integració social i laboral dels retornats, la regulació bàsica de la qual s'estableix en el present Estatut.

4. En aquest sentit, l'Estatut configura, en matèria de retorn, el marc de cooperació de les administracions públiques que permeti coordinar les seves actuacions per a un aprofitament millor i més eficaç dels recursos públics, que garanteixi el retorn a Espanya en les condicions més favorables.

5. L'Estatut pretén donar resposta a les reiterades demandes realitzades des dels diferents sectors de l'emigració, de l'exili i del retorn. Per això, en el procés d'elaboració s'han valorat especialment les aportacions i propostes efectuades per representants del món de l'emigració, tant dels membres del Consell General de l'Emigració, com dels representants de les organitzacions i associacions d'emigrants i exiliats a l'exterior i de retornats.

6. La participació de les associacions en la confecció de l'Estatut, així com la preceptiva consulta al Consell General de l'Emigració, doten l'Estatut de la legitimitat necessària en una norma d'aquestes característiques, i garanteixen que s'adeqüi a les necessitats actuals de tots els espanyols que es troben fora del nostre territori, així com els que han decidit tornar i necessiten una atenció específica.

7. En l'actualitat els moviments migratoris, tenint en compte, d'una banda, l'exercici del dret a la lliure circulació en el context d'Unió Europea, i de l'altra la globalització de l'economia, han assolit una dimensió i una significació diferent. En els països desenvolupats, en què l'Estat satisfà les necessitats bàsiques de la seva ciutadania, el desplaçament a un altre país respon a motivacions de diferent índole que persegueixen ampliar les expectatives personals i professionals o millorar la qualitat de vida, com és el cas dels funcionaris públics i treballadors al servei de l'Administració espanyola a l'exterior, els cooperants i els treballadors i professionals de les empreses espanyoles destinats temporalment a l'estranger. Per això, l'àmbit subjectiu d'aplicació de l'Estatut engloba tots els espanyols a l'exterior, tant els emigrants i exiliats, com els desplaçats i els familiars de tots dos.

Espanya ha de considerar la seva comunitat emigrant com un autèntic capital social: el seu compromís amb la terra d'origen la converteix en un recurs fonamental per a la projecció d'Espanya a l'exterior. Part fonamental d'aquest capital social està compost per milers d'espanyols no nascuts a Espanya que resideixen per tot el món; ells també són part del present del nostre país i hem de considerar-los actors imprescindibles en la construcció del futur.

Un dels fenòmens que més enriqueixen molts dels centres d'emigrants espanyols és la participació activa de

ciutadans no espanyols en el seu desenvolupament social i cultural. És convenient que els poders públics reconeguin aquesta realitat i que la fomentin.

L'aplicació de la clàusula d'Estat social consagrada per la Constitució de 1978 s'ha d'estendre a tots els espanyols, també a aquells que per les seves circumstàncies vitals han hagut de viure fora del territori nacional. Aquesta Llei no només proclama per primera vegada la relació de drets socials i el catàleg de prestacions que l'Estat ha de garantir als emigrants, sinó també que aquests tindran el mateix contingut i abast que aquells de què gaudeixen els espanyols residents en el territori nacional.

III

1. L'Estatut es dicta a l'empara de l'article 149.1.2a de la Constitució espanyola de 1978, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria d'emigració.

2. L'Estatut comprèn quatre títols, dues disposicions addicionals, una disposició derogatòria i quatre disposicions finals.

3. El títol preliminar determina l'objecte i la finalitat de l'Estatut. L'Estatut es configura com el marc jurídic que garanteix a la ciutadania espanyola resident a l'exterior l'exercici dels seus drets i deures constitucionals en termes d'igualtat amb els espanyols residents a Espanya. A més, l'Estatut té com a finalitat delimitar les línies bàsiques de l'acció protectora de l'Estat dirigida als espanyols residents a l'exterior i fixar el marc de cooperació i coordinació entre l'Estat i les comunitats autònomes en aquest sentit.

L'àmbit subjectiu d'aplicació de la Llei preveu l'actual situació del moviment migratori i del retorn, amb la superació del tradicional concepte d'emigració que recull la Llei 33/1971, de 21 de juliol.

En últim lloc, el títol preliminar detalla una sèrie d'objectius encaminats a garantir l'exercici dels drets i deures dels espanyols residents a l'exterior, en condicions d'igualtat amb els residents a Espanya, atendre i exercir actuacions en matèria de retorn i promoure i fomentar el moviment associatiu dels espanyols a l'exterior i la participació institucional en matèria d'emigració. Així mateix s'estableixen els mecanismes més adequats per a la cooperació i coordinació de les administracions públiques en aquest sentit.

4. El títol I comprèn una relació sistemàtica de drets dels espanyols que viuen a l'exterior i formula, al seu torn, mesures i mecanismes que facin efectiu l'exercici dels drets esmentats i la seva materialització en determinades prestacions. Aquest títol comprèn tres capítols:

a) El capítol I recull els drets de participació: dret a ser elector i elegible, assistència i protecció dels espanyols a l'exterior, dret de petició, d'acudir al defensor del poble i d'informació, dret a la participació en òrgans consultius de l'emigració, organitzacions sindicals i empresarials i dret d'associació. D'entre aquests drets cal destacar el dret a ser elector i elegible, així com el dret a la participació i el d'associació, que reflecteixen la voluntat de fomentar un associacionisme integrador i constructiu, i impulsar la coordinació d'actuacions entre administracions públiques per tal d'aconseguir un aprofitament dels recursos públics millor i més eficaç. Així mateix, es preveu l'establiment d'un cens d'associacions i centres radicats a l'exterior que contingui la inscripció dels que siguin conformes amb el reconeixement dels drets fonamentals i llibertats que preveu la Constitució espanyola. D'altra banda, aquest capítol es completa amb la prohibició als poders públics de qualssevol mesures que puguin ocasionar discriminació per raó de gènere, així com amb la promoció de polítiques d'igualtat entre dones i homes.

b) El capítol II recull drets socials i prestacions: dret a la protecció de la salut, drets en matèria de Seguretat Social i prestacions per raó de necessitat, serveis socials per a gent gran, accions d'informació sociolaboral i orientació i participació en programes de formació professional ocupacional i drets en matèria d'ocupació. En aquest capítol es destaca la redacció sobre el dret a la protecció de la salut, que constitueix un objectiu prioritari en l'acció exterior de l'Estat, així com les previsions sobre Seguretat Social i prestacions: efectivament es tracta de recollir, entre altres aspectes, el compromís d'avançar en la conservació dels drets en la matèria i de perfeccionar els mecanismes de protecció que hi ha, sobretot per a la gent gran, incorporant l'assistència sanitària en un sentit ampli (sanitària, geriàtrica, medicaments, etc.). En aquest sentit, es tracta també de tenir en compte la diferent organització tant de l'assegurament com de la prestació d'atencions sanitàries en els països on resideixen. Per això s'introdueix la prestació per raó de necessitat, com un nou concepte que engloba la pensió assistencial per ancianitat, que regula la seva normativa específica, juntament amb l'assistència sanitària, atès que vista l'evolució actual d'aquestes pensions és necessari modificar la seva regulació, a fi que s'adapti millor a les necessitats reals dels seus potencials beneficiaris.

Al costat d'això també s'ha d'esmentar la necessària regulació sobre els aspectes relatius a l'ocupació (informació, orientació, formació, etc.), dins d'una concepció àmplia que abrasi tots els espanyols a l'exterior i retornats, especialment els considerats més vulnerables (joves i dones amb dificultats d'inserció laboral).

c) El capítol III preveu els drets relatius a l'educació i a la cultura: dret a l'educació, homologació, convalidació i reconeixement de títols i estudis estrangers, així com l'accés a les llengües i cultures espanyoles. Els drets que recull aquest capítol constitueixen un tot que persegueix, en definitiva, mantenir els vincles dels espanyols a l'exterior amb Espanya, tant per als qui resideixen fora, com, especialment, per als qui decideixen tornar.

S'ha d'assenyalar que els drets i prestacions que s'esmenten estaven establerts en alguna mesura, si bé la seva regulació estava en normes disperses i de rang inferior, per la qual cosa, amb el present Estatut es pretén consolidar el seu exercici i dotar-los d'una dimensió real i efectiva ja que s'eleva el rang normatiu que els empara.

5. El títol II recull la política integral en matèria de retorn. Ja en el seu enunciat el terme integral revela la voluntat d'unificar en el sentit d'abraçar tots els aspectes relatius al retorn. Per a això es preveu un mecanisme específic: l'Oficina Espanyola del Retorn, adscrita al Ministeri de Treball i Afers Socials; aquesta oficina és l'encarregada d'orientar i assessorar els espanyols que decideixin retornar i facilitar-los el retorn, amb l'objectiu de materialitzar la seva efectiva inserció social i laboral a Espanya.

D'altra banda, s'apunta la necessitat d'abordar les reformes normatives necessàries que promoguin i facilitin l'accés als espanyols retornats a determinades prestacions, i d'adoptar mesures específiques de foment de l'ocupació adreçades al col·lectiu d'espanyols retornats que decideixin incorporar-se al nostre mercat de treball.

6. Finalment, el títol III preveu els mecanismes i instruments de cooperació, col·laboració i coordinació de les actuacions de les diferents administracions públiques competents en aquest àmbit, a fi de garantir l'efectivitat dels drets i deures que l'Estatut reconeix als espanyols residents a l'exterior i als retornats a Espanya; aquesta cooperació persegueix l'optimització dels recursos públics amb vista a una eficaç i eficient utilització de tots els recursos.

Per facilitar aquests objectius, es preveu la constitució d'una Comissió en l'àmbit del Ministeri de Treball i Afers Socials, de la qual han de formar part representants de l'Administració General de l'Estat i de les comunitats autònomes.

7. Pel que fa a altres qüestions, la disposició addicional primera crea el Portal de la ciutadania espanyola a l'exterior, com a punt d'informació integral a Internet.

8. D'altra banda, es recull una disposició derogatòria única, que deroga expressament la Llei 33/1971, general d'emigració, de 21 de juliol, àmpliament alterada en els seus fins i objectius per l'entrada en vigor de la Constitució espanyola de 1978 i amb una vigència, en molts aspectes, purament testimonial.

9. Finalment, la disposició final primera modifica alguns aspectes del Text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, atès que aquesta Llei deroga la Llei general d'emigració de 1971 i, en conseqüència, el que es refereix a la competència en matèria de visat de contractes de treball dels treballadors que es desplacen a l'exterior i d'ofertes d'ocupació a l'exterior.

TÍTOL PRELIMINAR

Disposicions generals

Article 1. *Objecte i finalitat.*

1. Aquesta Llei estableix el marc jurídic i els instruments bàsics per garantir a la ciutadania espanyola a l'exterior l'exercici dels drets i deures constitucionals, en termes d'igualtat amb els espanyols residents en el territori nacional, així com reforçar els vincles socials, culturals, econòmics i lingüístics amb Espanya i amb les seves respectives nacionalitats i comunitats d'origen.

2. Aquesta Llei també té com a finalitat delimitar les línies bàsiques de l'acció protectora de l'Estat i de les comunitats autònomes, a fi de millorar les condicions de vida dels espanyols residents a l'exterior, en els àmbits en què sigui necessari complementar la protecció existent en el país de residència.

3. Aquesta Llei estableix, així mateix, el marc d'actuació i les mesures específiques que han de desenvolupar l'Estat i les comunitats autònomes en l'àmbit de les seves respectives competències, per facilitar tant l'atenció als espanyols a l'exterior, com la integració social i laboral dels espanyols que decideixin retornar a Espanya, sense perjudici del dret a la lliure circulació de treballadors.

4. Els objectius i les finalitats d'aquesta Llei s'entenen, en tot cas, sense perjudici de les competències que exerceixen les comunitats autònomes ni de les seves lleis.

Article 2. *Àmbit subjectiu.*

1. Aquesta Llei és aplicable:

a) Als qui tinguin la nacionalitat espanyola i resideixin fora del territori nacional.

b) A la ciutadania espanyola que es desplaci temporalment a l'exterior, incloent-hi els qui ho facin en l'exercici del dret a la lliure circulació.

c) Als espanyols d'origen que retornin a Espanya per fixar-hi la residència, sempre que tinguin la nacionalitat espanyola abans del retorn.

d) Als familiars de les persones esmentades abans, entesos com el cònjuge no separat legalment o la parella amb qui mantingui una unió anàloga a la conjugal, en els termes que es determinin per reglament, i els descendents fins al primer grau, que tinguin la condició de persones

amb discapacitat o siguin menors de 21 anys o més grans que estiguin a càrrec seu i que en depenguin econòmicament.

2. L'Estat ha d'establir els requisits bàsics i el procediment per acreditar la situació d'espanyol retornat.

Article 3. *Objectius.*

Els objectius fonamentals d'aquesta Llei són:

a) Regular els drets i deures dels espanyols residents a l'exterior i garantir-ne l'exercici mitjançant el compromís dels poders públics de promoure les condicions per fer-los reals i efectius, en condicions d'igualtat amb els residents a Espanya.

b) Delimitar l'àmbit de l'acció protectora de l'Estat i de les comunitats autònomes quan sigui necessari complementar la protecció dispensada pels serveis públics del país de residència.

c) Establir, conjuntament amb les comunitats autònomes competents, el marc d'actuació per garantir la promoció educativa i l'accés a les llengües i cultures espanyoles, tant dels espanyols residents a l'exterior com dels seus descendents.

d) Fomentar i consolidar el moviment associatiu dels espanyols a l'exterior, amb el suport fonamentalment a la creació i el manteniment dels centres i associacions d'espanyols a través de les activitats que s'hi duguin a terme, que tinguin per objecte la previsió i l'assistència social i cultural dels seus membres i la informació i l'assessorament per al retorn, això sense perjudici de les actuacions que en aquests àmbits portin a terme les comunitats autònomes amb competències en aquestes matèries.

e) Donar suport a les associacions d'espanyols residents a l'exterior i a les de retornats constituïdes a Espanya amb la finalitat de facilitar la informació, orientació i assessorament necessaris als espanyols que decideixen retornar, com a tasca complementària a la de les administracions públiques.

f) Promoure i facilitar la participació dels espanyols residents a l'exterior a través dels consells de residents espanyols i del Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior i dels òrgans equivalents que hi hagi a les comunitats autònomes i els altres que es puguin crear en el futur.

g) Configurar conjuntament amb les comunitats autònomes el marc en què s'han de dur a terme les actuacions en matèria de retorn per facilitar la integració social, cultural i laboral dels espanyols que decideixen tornar a Espanya.

h) Vetllar juntament amb les comunitats autònomes per la protecció dels drets dels desplaçats o expatriats a l'exterior.

i) Establir juntament amb les comunitats autònomes i, si s'escau, amb les administracions locals, els mecanismes adequats per a la coordinació de les actuacions desenvolupades per les diferents administracions públiques, en els seus respectius àmbits de competències, a fi d'aconseguir més eficiència i eficàcia en l'aplicació dels recursos públics destinats a millorar les condicions de vida dels espanyols a l'exterior i dels retornats.

j) Vetllar especialment per estendre l'acció protectora als espanyols a l'exterior que manquin de prou recursos i que siguin persones grans, persones amb discapacitat, joves o dones amb especials dificultats d'integració social o laboral o espanyols desplaçats durant la seva minoria d'edat, fora del territori nacional, com a conseqüència de la Guerra Civil espanyola, en el període 1936-1939, així com els qui siguin objecte d'atacs o amenaces terroristes a l'exterior.

TÍTOL I

Drets i prestacions

CAPÍTOL I

Drets de participació

Article 4. *Dret a ser elector i elegible.*

1. Els espanyols que viuen a l'exterior tenen dret a ser electors i elegibles, a tots i cadascun del comicis, en les mateixes condicions que la ciutadania resident a l'Estat espanyol, en els termes que preveu la normativa aplicable.

2. L'Estat ha de fomentar els tractats internacionals oportuns perquè els residents espanyols a l'exterior vegin reconegut el dret a ser elector i elegible a les eleccions municipals del seu lloc de residència, sota els criteris de reciprocitat que s'estableixin en els esmentats tractats o a la llei. En l'àmbit de la Unió Europea l'Estat ha d'adoptar les iniciatives necessàries perquè en cap país es limitin o restringeixin aquests drets.

3. L'Estat ha de promoure les mesures necessàries per facilitar la incorporació de la ciutadania espanyola a l'exterior en les llistes electorals dels partits polítics, amb transparència i publicitat de les diferents opcions polítiques.

4. L'Administració General de l'Estat ha d'arbitrar els mecanismes necessaris per assegurar l'actualització permanent del cens dels electors residents a l'exterior, actualitzant el Cens de ciutadans espanyols a l'exterior. A aquests efectes, s'han de potenciar els mitjans disponibles en els consolsats per atendre les funcions que els assigna la normativa electoral com a col·laboradors de l'Oficina del Cens Electoral.

5. Per facilitar l'exercici del dret de vot dels espanyols residents a l'exterior, s'han de promoure les mesures legals tendents a homogeneïtzar els procediments electorals per a la ciutadania espanyola a l'exterior i s'han d'habilitar els mitjans materials, tècnics i humans necessaris que possibilitin la votació en urna o a través d'un altre mitjà tècnic que garanteixi el secret del vot i la identitat del votant, en eleccions generals, europees i autonòmiques, en les demarcacions consulars, tenint en compte les característiques dels països de residència i el nombre i distribució d'espanyols residents en el país de què es tracti.

6. Per garantir la concurrència electoral en igualtat de tots els partits polítics, llistes electorals i coalicions, l'Estat ha de facilitar informació actualitzada, així com l'accés als mitjans públics de comunicació amb projecció a l'exterior.

Article 5. *Assistència i protecció dels espanyols a l'exterior.*

Els poders públics, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir les mesures perquè les oficines consulars, conselleries de Treball i Afers Socials i altres dependències de l'Administració espanyola a l'exterior disposin dels mitjans personals, materials i tècnics necessaris per prestar la deguda assistència, protecció i assessorament a la ciutadania espanyola a l'exterior.

L'Administració General de l'Estat i la de les comunitats autònomes, en l'àmbit de les seves respectives competències, han de prestar una atenció especial als qui es trobin en situacions de necessitat i als privats de llibertat, fonamentalment als condemnats a la pena capital o cadena perpètua, així com a la ciutadania espanyola que hagi

estat víctima de delictes de lesa humanitat en processos de repressió política.

L'Estat ha de fomentar l'adopció de mesures encaminades a reforçar la tutela judicial dels espanyols a l'exterior impulsant la signatura de tractats o convenis en matèries com reconeixement de sentències i defensa dels penats.

Per reglament, s'han de determinar els supòsits en què la ciutadania espanyola resident a l'exterior que no tingui recursos econòmics pugui accedir a l'assistència jurídica gratuïta quan no hi hagi aquest benefici en el país de residència.

Article 6. *Dret de petició.*

Els espanyols residents a l'exterior poden exercir el dret de petició, individualment o col·lectivament, davant de qualsevol institució pública, administració o autoritat, així com davant els òrgans de direcció i administració dels organismes i entitats vinculades o dependents de les administracions públiques espanyoles, en els termes que estableix la Llei orgànica 4/2001, de 12 de novembre, reguladora del dret de petició.

Article 7. *Dret d'acudir al defensor del poble.*

Els espanyols residents a l'exterior es poden adreçar al defensor del poble o als òrgans equivalents de les comunitats autònomes invocant un interès legítim, en les mateixes condicions que els residents a Espanya.

Article 8. *Dret d'informació.*

Els espanyols a l'estranger tenen dret a obtenir informació sobre el conjunt de les lleis i altres normes que conformen l'ordenament jurídic espanyol i, especialment, sobre les que afectin els seus drets i interessos legítims, per a la qual cosa l'Administració pública espanyola ha de comptar amb les noves tecnologies, i potenciar-ne la utilització en relació amb la ciutadania espanyola a l'exterior.

També tenen dret a conèixer, en qualsevol moment, l'estat de la tramitació dels procediments en què siguin interessats, així com qualsevol altre dret que com a ciutadà, en les seves relacions amb les administracions públiques, prevegi la normativa.

Article 9. *Dret a la participació en els òrgans consultius de l'emigració.*

1. Els espanyols residents a l'exterior tenen dret a participar en els assumptes que els concerneixin a través dels consells de residents espanyols i del Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior o dels òrgans equivalents de les comunitats autònomes. Així mateix tenen dret a participar en igualtat de condicions amb la resta dels espanyols en els òrgans de les administracions públiques, d'acord amb la legislació aplicable.

2. Els espanyols residents a l'exterior poden ser electors i elegibles per als òrgans esmentats a l'apartat anterior, tenint en compte el que estableixen les normes que regulen aquests òrgans i, en el que no preveuen, el que estableix el títol primer, capítols I i II, de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, de règim electoral general.

Article 10. *Consell General de l'Emigració.*

1. El Consell General de l'Emigració és un òrgan de caràcter consultiu i assessor, adscrit al Ministeri de Treball i Afers Socials, a través de la Direcció General d'Emigració, l'elecció, composició i règim de funcionament del qual es regula per reglament. Aquest Reglament ha de garantir la

representació de totes les comunitats autònomes i ciutats autònomes que ho vulguin i de les federacions d'associacions de l'emigració que acreditin la representativitat necessària en els termes que s'estableixin i estiguin degudament inscrites en el Cens que preveu aquesta Llei.

2. El Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior ha de sol·licitar anualment audiència a les comissions competents de les Corts Generals per informar sobre la situació de la ciutadania espanyola a l'exterior.

El Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior ha d'obrir vies de col·laboració amb els òrgans de participació d'espanyols a l'exterior de les comunitats autònomes.

3. L'Administració General de l'Estat ha de proveir amb els mitjans adequats el Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior perquè aquest pugui portar a terme les funcions assignades.

Article 11. *Atribucions del Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior.*

1. Són atribucions del Consell General de la Ciutadania Espanyola a l'Exterior les següents:

a) Portar a terme o sol·licitar la realització d'estudis sobre qüestions i problemes que afectin la ciutadania espanyola a l'exterior.

b) Formular propostes i recomanacions en relació amb els objectius i aplicació dels principis inspiradors de la política d'atenció a la ciutadania espanyola a l'exterior.

c) Ser informat de l'actuació dels òrgans de l'Administració competents en matèria d'atenció a la ciutadania espanyola a l'exterior i retornats.

d) Tenir coneixement i emetre informe, amb caràcter previ, d'avantprojectes de llei i projectes de reials decrets i d'ordres relatius a les matèries següents, en l'àmbit de la seva competència: drets civils, drets laborals i protecció social, educativa i cultural, sempre que afectin directament els espanyols a l'exterior.

e) Aprovar el Reglament de funcionament del mateix Consell.

2. Les propostes, recomanacions, informes o acords que el Consell elevi al Govern han de ser tramesos a través del Ministeri de Treball i Afers Socials.

Article 12. *Consells de residents espanyols.*

Els consells de residents espanyols són òrgans de caràcter consultiu i assessor, adscrits a les oficines consulars d'Espanya a l'exterior, la composició, elecció i règim de funcionament dels quals es regulen per reglament.

Article 13. *Funcions dels consells de residents espanyols.*

Els consells de residents espanyols tenen les següents funcions:

a) Ser via de comunicació entre les comunitats d'espanyols a l'exterior i les corresponents oficines consulars.

b) Debatre i proposar a les oficines consulars les mesures relacionades amb la funció consular que contribueixin a millorar-la en l'àmbit de la seva circumscripció.

c) Assessorar i informar l'oficina consular en els assumptes que afectin la comunitat espanyola.

d) Difondre entre la comunitat espanyola les mesures adoptades per les administracions públiques en els temes que afectin els espanyols residents en la circumscripció.

e) Cooperar amb l'oficina consular o amb altres institucions espanyoles o locals per donar més caràcter institu-

cional a les activitats que es portin a terme en benefici dels espanyols.

f) Col·laborar amb l'oficina consular en els processos electorals dels mateixos consells de residents espanyols.

g) Participar, en la forma en què per reglament s'estableixi, en el procediment de concessió d'ajudes i subvencions establertes a favor dels espanyols a l'exterior.

Article 14. *Organitzacions sindicals i empresarials.*

1. Els sindicats i les organitzacions empresarials han de participar en les matèries que afectin la representació i defensa dels interessos dels emigrants i retornats.

2. Els sindicats i les organitzacions empresarials han de participar en els òrgans de representació de l'emigració en la forma que es determini per reglament.

Article 15. *Dret d'associació.*

1. Els poders públics, en el marc de l'article 105 de la Constitució espanyola, han de donar suport al moviment associatiu dels espanyols a l'exterior i retornats a Espanya, i fomentar especialment els centres i les associacions que tinguin per objecte la promoció sociocultural, així com les seves estructures federatives.

Per garantir la continuïtat del moviment associatiu s'ha de fomentar la participació activa dels joves en les organitzacions i associacions d'espanyols a l'exterior i retornats.

2. Les administracions públiques han de coordinar les seves actuacions a fi d'aconseguir un aprofitament millor i més eficaç dels recursos públics i, a més, afavorir l'agrupació dels centres i associacions a través de federacions. Per a això s'han d'efectuar les avaluacions oportunes dels programes o les activitats subvencionats amb fons públics.

3. També han de donar suport a les associacions d'espanyols retornats a Espanya, la finalitat de les quals sigui la informació, assessorament i orientació per al retorn i a les seves federacions, així com a les iniciatives que el col·lectiu d'emigrants retornats consideri necessàries per a la seva integració i inserció laboral.

4. Per reglament s'ha d'establir un cens d'associacions i centres constituïts a l'exterior on s'han d'inscriure els que siguin conformes amb el reconeixement dels drets fonamentals i llibertats que preveu la Constitució espanyola. Tot això s'entén sense perjudici dels registres creats per les comunitats autònomes, en exercici de les seves competències, per al control i seguiment dels seus centres a l'exterior i dels que es puguin crear en el futur.

5. Per garantir la continuïtat del moviment associatiu, els poders públics han de fomentar en les organitzacions, centres i associacions d'espanyols a l'exterior i de retornats:

a) La participació de nous socis de nacionalitat espanyola.

b) Especialment la participació activa dels joves de nacionalitat espanyola.

c) La participació de persones d'altres nacionalitats.

Article 16. *Igualtat de gènere.*

Els poders públics han d'evitar qualsevol discriminació per raó de gènere en relació amb totes les polítiques i activitats que preveu aquesta Llei.

Per a això, s'ha de garantir la no-discriminació per raó de gènere en l'accés als drets i les prestacions, així com en la participació en l'àmbit associatiu, en els òrgans de representació institucional i en els altres òrgans que la

norma preveu, tenint en compte la legislació vigent en matèria d'igualtat de gènere.

CAPÍTOL II

Drets socials i prestacions

Article 17. *Dret a la protecció de la salut.*

1. Els espanyols residents a l'exterior tenen dret a la protecció a la salut en els termes en què s'estableixi per reglament que, en tot cas, ha de tenir per finalitat l'equiparació amb les prestacions del Sistema Nacional de Salut.

2. L'Estat ha de promoure una atenció integral de la salut, que s'ocupi amb caràcter prioritari dels més grans i dependents, que no tinguin prou recursos. El contingut i l'abast d'aquesta atenció s'ha de desenvolupar per reglament i ha de tendir a l'equiparació amb la que es proporciona als més grans i dependents que viuen a Espanya.

A aquest efecte, l'Estat pot subscriure convenis preferentment amb les entitats públiques asseguradores o prestadores d'atencions de salut dels països on sigui necessari garantir l'efectivitat del dret a la protecció de la salut. Si s'escau, també pot subscriure convenis amb entitats asseguradores o prestadores privades, tenint en especial consideració les entitats o institucions espanyoles a l'exterior amb capacitat per prestar l'atenció sanitària.

Article 18. *Drets en matèria de la Seguretat Social.*

1. L'Estat ha d'adoptar les mesures necessàries perquè l'acció protectora de la Seguretat Social s'estengui als espanyols que es traslladin a l'exterior per causes de feina i als seus familiars en els termes que estableix la legislació aplicable.

Amb aquesta finalitat, l'Estat ha de proveir tot el que sigui necessari per garantir als treballadors espanyols a l'exterior, en matèria de Seguretat Social, la igualtat o assimilació amb els nacionals del país de recepció, el manteniment de drets adquirits i la conservació de drets en vies d'adquisició, mitjançant la signatura de tractats i acords amb els estats receptors, la ratificació de convenis internacionals i l'adhesió a convenis multilaterals.

2. L'Estat ha de vetllar per la conservació dels drets en matèria de Seguretat Social dels espanyols residents a l'exterior a través de convenis, tractats o acords de Seguretat Social en matèria de Seguretat Social i així mateix l'Estat ha d'establir fórmules que permetin als treballadors que resideixin a l'exterior i als que decideixin retornar l'abonament de les cotitzacions voluntàries al Sistema de Seguretat Social.

3. L'Administració General de l'Estat ha d'arbitrar les fórmules més beneficioses per al reconeixement als treballadors espanyols a l'exterior de les prestacions econòmiques, derivades de les cotitzacions a la Seguretat Social, i en especial a les pensions derivades de l'extinta Assegurança Obligatòria de Vellesa i Invalidesa.

Article 19. *Prestacions per raons de necessitat.*

1. L'Administració General de l'Estat, en els termes en què s'estableixi per reglament, ha de garantir el dret a percebre una prestació als espanyols residents a l'exterior que, s'hagin traslladat a l'exterior per raons laborals, econòmiques o qualssevol altres, hagin complert 65 anys o estiguin incapacitats per treballar, i es trobin en una situació de necessitat perquè manquen de rendes o ingressos suficients per cobrir les seves necessitats bàsi-

ques, d'acord amb la realitat socioeconòmica del país de residència.

Aquestes prestacions poden ser compatibles amb les ajudes que atorguin les comunitats autònomes per a l'ajuda al retorn d'acord amb la legislació aplicable.

El Ministeri de Treball i Afers Socials ha de fixar anualment la base de càlcul de la prestació per raó de necessitat, que només es pot revisar quan les oscil·lacions del tipus de canvi entre l'euro i la respectiva moneda local superi el 15 per cent.

2. L'Estat ha de vetllar per la conservació dels drets en matèria de Seguretat Social dels espanyols residents a l'exterior, a través dels pertinents convenis, tractats o acords en la matèria esmentada. Així mateix, l'Estat ha d'establir fórmules que permetin als treballadors que resideixin a l'exterior i als que es decideixin a retornar l'abonament de les cotitzacions voluntàries al Sistema de Seguretat Social.

3. L'Administració General de l'Estat ha de regular els mecanismes que permetin incorporar a la prestació l'assistència integral de la salut i els serveis socials per millorar la qualitat de vida dels més grans o incapacitats per al treball. El Ministeri de Treball i Afers Socials ha d'establir per reglament el procediment de finançament, sense que pugui ser repercutida sobre aquesta prestació la totalitat del cost de l'assistència esmentada.

Article 20. Serveis Socials per a persones grans i dependents.

1. A fi de promoure el benestar dels espanyols més grans que viuen a l'exterior, els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per potenciar la xarxa de serveis socials, i fomentar, així mateix, la realització d'activitats encaminades a la consecució del seu benestar integral.

2. Els poders públics han de prestar un suport especial, en particular econòmic, als centres i associacions d'espanyols a l'exterior i retornats a l'Estat espanyol que disposin d'infraestructures adequades per a l'atenció de persones grans o en situació de dependència. S'han d'incentivar les xarxes que generin un millor aprofitament dels recursos públics.

3. Els poders públics, en el marc de la regulació de l'atenció a la dependència, han de dur a terme mesures específiques, especialment de caràcter assistencial, sanitari i farmacèutic, encaminades a la consecució del benestar integral de la ciutadania espanyola a l'exterior en situació de necessitat, amb vista a assolir la gradual assimilació a les prestacions vigents del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, conforme al que disposi la legislació vigent.

Article 21. Accions d'informació sociolaboral i orientació i participació en programes de formació professional ocupacional.

1. L'Administració general de l'Estat i les comunitats autònomes han de promoure el desenvolupament d'accions d'informació, orientació i assessorament a l'exterior, a través de la xarxa de consolats, ambaixades, centres estatals i autonòmics en el món, associacions i mitjans de comunicació encaminades a facilitar la inserció sociolaboral dels espanyols residents a l'exterior, a través dels corresponents programes d'ajudes o de convenis amb entitats públiques o privades.

2. Els serveis públics d'ocupació han de fomentar la participació dels espanyols residents a l'exterior i dels retornats en programes de formació professional, a fi de facilitar-los la incorporació al mercat laboral o de millorar la seva capacitat professional.

3. L'Administració General de l'Estat i les comunitats autònomes poden promoure accions concretes o establir acords amb organismes públics o privats dels respectius països per facilitar la incorporació al mercat laboral dels joves i de les dones amb especials dificultats d'inserció laboral, així com de les persones amb discapacitat.

Article 22. Drets en matèria d'ocupació.

1. L'Estat ha de promoure, a través del Sistema Nacional d'Ocupació, l'accés a la informació que permeti als espanyols demandants d'ocupació residents a l'exterior i als retornats la recerca de feina i la millora de les seves possibilitats d'ocupació sense perjudici de la informació que, a aquests mateixos efectes, subministrin les agències autonòmiques d'ocupació.

2. L'Estat ha de vetllar per les condicions del desplaçament de professionals i treballadors espanyols per empreses radicades a l'exterior i ha de facilitar la contractació de treballadors espanyols residents a l'exterior.

3. El Govern pot establir visats de recerca d'ocupació adreçats als fills o néts d'espanyols d'origen, conforme a la legislació específica aplicable. Els visats esmentats tenen un tractament preferencial.

CAPÍTOL III

Drets relatius a l'educació i a la cultura

Article 23. Dret a l'educació.

1. L'Administració General de l'Estat i les administracions autonòmiques, amb la finalitat que els espanyols residents a l'exterior tinguin una adequada atenció educativa, han de promoure mesures que afavoreixin el seu accés a l'educació en els seus diferents nivells en el seu país de residència a través dels mitjans que es considerin adequats.

2. A més, amb la finalitat de facilitar l'accés al sistema educatiu espanyol, els poders públics han de fomentar que hi hagi centres educatius públics a l'exterior mitjançant convenis. S'ha de fomentar la realització d'estudis universitaris a Espanya mitjançant la concessió de beques o la subscripció de convenis de col·laboració amb universitats espanyoles.

3. L'Estat també ha de promoure l'accés a les universitats no presencials o a distància fomentant l'ús de les noves tecnologies.

4. L'Estat ha de reconèixer el dret a la participació dels professors, pares i alumnes en el control i la gestió dels centres educatius espanyols a l'exterior, en els termes que reconegui la legislació espanyola.

Article 24. Homologació, convalidació i reconeixement de títols i estudis estrangers.

L'Estat ha d'adoptar les mesures necessàries per simplificar i agilitar els procediments d'homologació, convalidació i reconeixement de títols i estudis estrangers, a fi de facilitar la continuïtat dels estudis a Espanya i, si s'escau, la inserció en el mercat de treball, d'acord amb la normativa aplicable.

Article 25. Llengües i cultures espanyoles.

1. L'Estat ha d'arbitrar els mecanismes necessaris per facilitar als descendents d'espanyols residents a l'exterior el coneixement del castellà i pot adoptar, en col·laboració amb les comunitats autònomes, les mesures necessàries

per afavorir el coneixement de les seves llengües cooficials.

Amb aquesta finalitat, s'han d'establir els requisits més beneficiosos d'accés i funcionament d'aquests programes per garantir-ne la continuïtat i adaptar-los a les circumstàncies específiques de cada país, i s'han de propiciar els acords bilaterals o multilaterals amb els països esmentats amb la finalitat de facilitar el funcionament d'aquests programes.

L'Estat ha de garantir a nens i adults espanyols amb discapacitat un ensenyament de la llengua i cultura espanyoles degudament adaptat.

2. Els poders públics han de promoure la divulgació i el coneixement tant de la diversitat cultural espanyola com del patrimoni cultural comú. Per a això han de disposar dels mitjans de comunicació audiovisual públics i mitjançant el suport als mitjans privats, tenint en compte la seva vocació exterior i fomentant el seu nivell de qualitat. Amb aquest fi s'ha de comptar amb la col·laboració de les associacions d'espanyols a l'exterior.

TÍTOL II

Política integral en matèria de retorn

Article 26. *Finalitats de la política de retorn.*

1. L'Estat, en col·laboració amb les comunitats autònomes i les corporacions locals, ha de promoure una política integral per facilitar el retorn dels espanyols d'origen residents a l'exterior.

Amb aquesta finalitat, els poders públics, per a un èxit i eficient aprofitament dels recursos públics, ha de coordinar les seves actuacions perquè la integració social i laboral dels espanyols que retornin es faci en les condicions més favorables.

2. Els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per remoure els obstacles que dificultin als espanyols retornats l'accés a les prestacions o beneficis socials que hi hagi, en les mateixes condicions que els espanyols residents a Espanya.

L'Estat, en col·laboració amb les comunitats autònomes, les corporacions locals i les associacions d'emigrants retornats ha de promoure una política integral per facilitar el retorn dels espanyols d'origen residents a l'exterior.

3. Els poders públics han de desenvolupar mesures adreçades a facilitar la protecció i el retorn de les espanyoles residents a l'exterior i, si s'escau, els seus fills, víctimes de situacions de violència de gènere quan el país de residència no empari de manera suficient les víctimes d'aquests delictes.

4. Els poders públics han de promoure l'accés a l'habitatge dels emigrants retornats, tenint en compte les necessitats específiques d'aquest col·lectiu, a través de les administracions competents i en col·laboració amb les associacions de retornats.

Article 27. *Oficina Espanyola del Retorn.*

1. L'Administració General de l'Estat ha de crear l'Oficina Espanyola del Retorn, adscrita al Ministeri de Treball i Afers Socials, per facilitar l'orientació i l'assessorament als espanyols que decideixin retornar, per a la qual cosa s'han d'establir els mitjans i recursos materials i tecnològics necessaris per integrar tota la informació relativa a les normes, procediments administratius i mesures de suport que hi ha en matèria de retorn, i tot això sense perjudici dels drets o actuacions que estiguin reconeguts per les lleis o actuacions sobre el retorn en vigor en les diferents comunitats autònomes.

2. L'Administració General de l'Estat pot subscriure convenis o acords amb entitats públiques o privades sense ànim de lucre per tal de facilitar els tràmits que hagin de realitzar els espanyols per retornar a Espanya, tenint en especial consideració les associacions d'emigrants retornats.

3. L'Administració General de l'Estat a l'exterior ha de disposar de la dotació necessària de mitjans humans, materials i tècnics, per facilitar als espanyols la planificació del seu retorn a Espanya, tenint en especial consideració la xarxa associativa a l'exterior i les associacions de retornats a Espanya.

4. Així mateix, les comunitats autònomes i les corporacions locals poden crear en els seus respectius territoris ens o agències equivalents als que preveu el paràgraf anterior, cas en què les administracions afectades han d'intercanviar la informació que resulti pertinent a aquests efectes.

Article 28. *Foment de l'ocupació.*

L'Estat i les comunitats autònomes han de promoure el desenvolupament d'un servei específic, que planifiqui accions d'informació, orientació i assessorament encaminades a facilitar la inserció social i laboral dels espanyols retornats, a través dels corresponents programes d'ajudes o de convenis amb entitats públiques o privades, que tinguin com a objectiu la seva inserció en el mercat de treball donant suport molt especialment a les iniciatives d'inserció laboral, projectes d'ocupació i autoocupació que han de promoure les associacions d'emigrants retornats.

A aquest efecte, en el marc de la política d'ocupació, el Pla nacional de reformes pot considerar col·lectiu prioritari d'actuació els retornats i els seus familiars, a fi de potenciar-los les possibilitats de trobar feina i millora de l'ocupabilitat.

En aquest sentit, s'han de portar a terme especialment les reformes necessàries per simplificar els tràmits relatius a l'homologació de titulacions acadèmiques i professionals i dels permisos de conduir, així com l'accés a les ofertes d'ocupació del Sistema Nacional d'Ocupació i dels serveis europeus d'ocupació i la possibilitat d'inscriure's com a demandant d'ocupació.

TÍTOL III

Relacions entre les administracions públiques

Article 29. *Cooperació entre les administracions públiques.*

1. L'Estat i les comunitats autònomes han de cooperar per garantir l'efectivitat dels drets i deures que aquesta Llei reconeix als espanyols a l'exterior i als retornats a Espanya.

Amb aquesta finalitat, els poders públics han de prestar assistència per millorar l'eficàcia i eficiència de les seves actuacions en l'àmbit de la protecció dels espanyols a l'exterior i, especialment, en l'atenció als espanyols que retornen a Espanya, intercanviant la informació necessària per a una millor coordinació de les respectives actuacions i, en tot cas, s'han de garantir les competències que cada administració pública tingui atribuïdes de conformitat amb el sistema de distribució competencial vigent.

2. En l'àmbit del Ministeri de Treball i Afers Socials s'ha de constituir una comissió, com a òrgan de cooperació multilateral, d'àmbit sectorial, de la qual han de formar part representants de l'Administració General de l'Estat i de les comunitats autònomes i en la qual poden participar

representants de l'Administració local quan es tractin temes que afectin l'àmbit de les seves competències.

Article 30. *Convenis de col·laboració entre l'Estat i les comunitats autònomes.*

1. L'Administració General de l'Estat pot subscriure convenis de col·laboració amb els òrgans corresponents de les administracions de les comunitats autònomes en l'àmbit de les seves respectives competències i, particularment, pel que fa al retorn, de conformitat amb el que estableix la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

2. Les administracions públiques poden acordar la realització de plans i programes conjunts en matèries de competència concurrent.

Article 31. *Coordinació de les actuacions dels poders públics.*

A fi d'aconseguir la complementarietat de les actuacions i evitar la duplicitat dels programes i mesures de suport a favor dels espanyols residents a l'exterior i dels retornats, els poders públics han d'impulsar l'establiment de mecanismes de coordinació entre les diferents administracions públiques competents.

Disposició addicional primera. *Portal de la ciutadania espanyola a l'exterior.*

El Ministeri de Treball i Afers Socials ha de crear el Portal de la ciutadania espanyola a l'exterior, com a punt d'informació integral a Internet.

Amb la finalitat de mantenir actualitzada la informació que s'ofereix en el Portal, les administracions públiques han de coordinar puntualment amb el Ministeri de Treball i Afers Socials tota la informació rellevant en aquesta matèria.

Disposició addicional segona. *Adquisició de la nacionalitat espanyola per part dels descendents d'espanyols.*

El Govern, en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, ha de promoure una regulació de l'accés a la nacionalitat dels descendents d'espanyols i espanyoles que estableixi les condicions perquè puguin optar per la nacionalitat espanyola, sempre que el seu pare o la seva mare hagin estat espanyols d'origen, amb independència del lloc i de la data de naixement de qualsevol d'ells.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Es deroga la Llei 33/1971, de 21 de juliol, d'emigració, i totes les normes que contradiguin el que estableix aquesta Llei.

Disposició final primera. *Modificació del text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost.*

U. Es modifica l'apartat 4 de l'article 2 del text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, que queda redactat de la manera següent:

«Els transportistes, agents consignataris, representants, treballadors i, en general, les persones físiques o jurídiques que intervinguin en moviments migratoris.»

Dos. Es modifica la rúbrica del capítol IV del text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, que queda denominat:

«Infraccions en matèria de moviments migratoris i treball d'estrangers.»

Tres. Es modifica la rúbrica de la secció 1a del capítol IV i els seus articles 33, 34, 35 i 36 del text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, amb la redacció següent:

«SECCIÓ 1a INFRACCIONS EN MATÈRIA DE MOVIMENTS
MIGRATORIS

Article 33. *Concepte.*

Són infraccions en matèria de moviments migratoris laborals les accions o omissions dels subjectes a què es refereix l'article 2.4 tipificades i sancionades de conformitat amb aquesta Llei.

Article 34. *Infraccions lleus.*

Constitueix infracció lleu la modificació de les condicions de l'oferta de treball per desplaçar-se a l'exterior, si no causa perjudici greu per al treballador.

Article 35. *Infraccions greus.*

Són infraccions greus:

1. La modificació de les condicions de l'oferta de treball per desplaçar-se a l'exterior, si causa perjudici greu per al treballador.

2. L'ocultació, falsificació o rectificació de clàusules substancials d'un contracte de treball per desplaçar-se a l'exterior.

3. El desplaçament del treballador al país d'acollida sense la documentació necessària o la retenció injustificada per l'empresa de la documentació esmentada.

4. La contractació de mariners espanyols per compte d'empreses armadores estrangeres realitzada per persones o entitats no autoritzades per l'autoritat laboral per dur a terme aquesta comesa.

Article 36. *Infraccions molt greus.*

Són infraccions molt greus:

1. L'establiment de qualsevol tipus d'agències de reclutament.

2. La simulació o l'engany en la contractació dels treballadors que es desplacen a l'exterior.

3. L'abandonament de treballadors desplaçats per part de l'empresari contractant o dels seus representants autoritzats.

4. El cobrament als treballadors de comissió o preu per la seva contractació.

5. L'obtenció fraudulenta d'ajudes als moviments migratoris, ja siguin individuals o de reagrupació familiar, o la no-aplicació o aplicació indeguda d'aquestes ajudes.»

Quatre. Es modifica el primer paràgraf de l'apartat 1 de l'article 40 del text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, que ha de tenir la redacció següent:

1. «Les infraccions en matèria de relacions laborals i ocupació, en matèria de Seguretat Social, sense perjudici del que disposa l'apartat 3 següent, en

matèria de moviments migratoris i treball d'estrangers, així com les infraccions per obstrucció, se sancionen».

Disposició final segona. *Títol competencial.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara de l'article 149.1. 2a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria d'emigració.

Disposició final tercera. *Habilitació normativa.*

S'autoritza el Govern perquè, en l'àmbit de competències de l'Estat, dicti totes les disposicions que siguin necessàries per a l'aplicació i el desplegament d'aquesta Llei.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 14 de desembre de 2006.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO